

HVOR LENGE SKAL EN PRØVELØSLATELSE VARE?

Nasjonal fagkonferanse

Stjørdal, 9. november 2011

Berit Sagfossen, førstestatsadvokat,
Oslo statsadvokatembeter

LØSLATELSE FRA FORVARING FØR FORVARINGSTIDENS UTLØP – PÅ PRØVE MED PRØVETID FRA ETT TIL FEM ÅR, STRL. § 39 F FØRSTE LEDD

- Prøveløslatelse på vanlige vilkår/uten vilkår
- Prøveløslatelse på vilkår om opphold i institusjon eller kommunal boenhet utover ettårsfristen – statlig finansiert prøveløslatelse

STATLIG FINANSIERT PRØVELØSLATELSE - BAKGRUNN OG LOVFORARBEIDER:

- Alternativet kom inn i § 39 g kort tid før ikrafttredelse 1.1.2002
- Innst.O.nr. 113 (2000-2001) – åpnes for at tvungen omsorg kan gjennomføres utenfor fagenheten etter avtale med kommune/annen avtalepart. Foreslås lovendring for beslektede ordninger i forbindelse med prøveløslatelse av forvaringsdømte

- Ot.prp. 90 (2003-200) ny straffelov: ikke helt treffende å anse slike tiltak som løslatelse på prøve - snarere ses som en gjennomføring av forvaringen – særlig fordi de kan bli langvarige

DEN STATLIGE REFUSJONSORDNINGEN

- Etablert 1993 – omfattet kommunale omsorgstiltak for psykisk utviklingshemmede med sikringsdom
- Etter innføring av forvaringssystemet er målgruppen utvidet
- Ot.prp. Nr. 46 (2000-2001): psykisk utviklingshemmede viktigste gruppen
- Retten skal være restriktiv

- Administreres av Kriminalomsorgen region nord
- Informasjonsbrev av 27.01.20011
- Mulighet for utslusing av psykisk utviklingshemmede og psykisk syke

Hva med de som ikke faller inn i en av disse kategorier?

Ikke tilsvarende mulighet for at sikkerhet kan ivaretas i annen regi.

Problemstillingen da på spissen – er 5 år maksimal prøveløslatelsestid?

- Innenfor samme forvaringsdom/tidsramme – ikke lenger enn 5 år prøveløslatelse
- Hvis forlengelse – fra det mer til det mindre
- Mest hensiktsmessig reaksjon
- Illustrere behovet med rettspraksis:
- Tønsberg tingretts dom av 01.12.2009, sak 09-105698 – prøveløslatt ca 8 år
- Heggen og Frøland tingretts dom av 10.11.2006 – prøveløslatt ca. 7 år

- Problemstillingen maksimalt 5 år ikke berørt før i:

1) Øvre Romerike tingrett, dom 27.01.2011 sak 10-180568

2) Heggen og Frøland tingrett, dom 14.10.2011 sak 11-098969

Avgjørelsene går i hver sin retning – uavklart.
Begge er rettskraftige.

Avklart at prøveløslatelsestid i forvarings sak kan forlenges ved tidsrammens utløp

- Borgarting lagmannsretts dom 28. april 2008 sak 08-023774 og Høyesteretts beslutning av 3. juli 2008, sak 2008/1039
- Agder lagmannsretts dom av 10. juni 2010, sak 10-035456.
- I disse saker ikke verken reist eller vært nødvendig å ta stilling til spørsmålet om forlengelse ut over 5 år

Mulige løsninger:

- Anse statlig finansiert prøveløslatelse som en fortsettelse av forvaringsstraffen
- NOU 2002:4, Ny straffelov: *”etter kommisjonens oppfatning lite naturlig å betrakte slike tilfeller som prøveløslatelser. Det er snarere tale om regler som skal ivareta behovet for å tilpasse forvaringsinstituttet til en spesiell målgruppe. Det er derfor mer naturlig å ha en egen bestemmelse om dette i straffegjennomføringsloven kapittel 3. Kompetansen til å treffe avgjørelser over overføringer til og fra slike boenheter m.v. kan likevel ligge hos domstolene.”* (side 255, 1. spalte)

- eksplisitt fremgå at denne type prøveløslatelser er tidsubestemte, tilsvarende som for forvaring
- Statlig finansiert prøveløslatelse skal kun forbeholdes de persongrupper ordningen opprinnelig var ment for, for å unngå at forvaringsdømte blir løslatt til slik ordning pga nødvendig med utstrakte sikkerhetstiltak og er eneste mulighet for en tilværelse utenfor forvaringsanstalt, ikke fordi den dømte har behov for omsorg og rehabilitering.

Problemstillingen er forelagt Justisdepartementet,
via riksadvokaten, oversendt 15. juli d.å.

TAKK OPPMERKSOMHETEN!